

Plan för förebyggande av och ingripande i rusmedelsanvändning inom den grundläggande utbildningen och gymnasieutbildningen i Esbo

Uppdaterad 6/2024

Bilaga till Esbo stads plan för elev- och studerandevård

Förebyggande rusmedelsarbete som en del av läroanstaltens vardag

- Skolan/gymnasiet är en viktig aktör med tanke på främjandet av barns och ungas hälsa. Vid läroanstalten är det möjligt att utföra långsiktigt rusmedelsarbete som en del av det hälsofrämjande arbetet. Undersökningar visar att rusmedelsarbetet som utförs vid läroanstalter är effektivt.
- I undervisningen inkluderas ett förebyggande arbetssätt bland annat genom att i olika läroämnen integrera innehåll som främjar hälsa och välbefinnande.
- De studerande (*i denna plan avses med studerande även elever inom den grundläggande utbildningen*) får stöd i att utveckla sin självkänsla. Studerande uppmuntras att diskutera och skaffa information om att främja sitt eget välbefinnande och sin hälsa samt att göra val som främjar deras välbefinnande.
- De studerandes förståelse för riskerna med rusmedelsanvändning stärks med hjälp av relevant material, såsom bilder och videor, och de faktorer som skyddar mot rusmedelsanvändning förstärks.
- Förebyggande rusmedelsarbete är att utveckla skolarbetet och skolmiljön så att de bättre skyddar mot rusmedel och de problem som rusmedel medför.
- De studerande involveras i behandlingen av resultaten av enkäten Hälsa i skolan och i utarbetandet av en åtgärdsplan.

Läroanstaltens förebyggande rusmedelsarbete består av följande:

1. Stöd för en hälsosam tillväxt och utveckling
2. Främjande av en hälsosam och trygg lärmiljö
3. Interaktiv rusmedelsundervisning och -fostran
4. Uppföljning av rusmedelssituationen i läroanstalten, till exempel med hjälp av resultaten från enkäten Hälsa i skolan
5. Gott samarbete med hemmen
6. Stöd i undervisningen som hjälper de studerande att klara sig och fortsätta studierna
7. Sektorövergripande samarbete och hälsoundersökningar inom elev- och studerandevården
8. Ingripande i rusmedelsanvändning på rätt sätt och i rätt tid
9. Samarbete med Västra Nylands välfärdsområde och ungdomstjänsterna
10. Samarbete med andra yrkes- och medborgaraktörer som hör till det lokala nätverket för förebyggande rusmedelsarbete samt med polisen
11. Samarbete med bland annat hobbyaktörer och andra fritidsaktörer (idrotts- och kulturtjänsterna)

Att besluta i elevvårdsgruppen i början av läsåret:

- Hur genomförs punkterna på föregående sida i vår läroanstalt?
 - Vad är den gemensamma elev- och studerandevårdens roll i det förebyggande rusmedelsarbetet?
 - Hur säkerställer man att det förebyggande rusmedelsarbetet genomförs i samarbete med de studerande och vårdnadshavarna?
- ➡ antecknas i läsårsplanen eller i årsklockan för den gemensamma elevvården

Det förebyggande rusmedelsarbetet lyckas i samarbete med vårdnadshavarna

Vårdnadshavarna ansvarar för barnets/den ungas fostran och fritid. För en del vårdnadshavare kan det vara utmanande att skapa tydliga regler och gränser kring alkohol, nikotinprodukter och andra rusmedel. Läroanstalten kan stödja vårdnadshavarna i detta:

Möjligheter till samarbete mellan hemmet och läroanstalten

- Vårdnadshavarna informeras om aktuella förebyggande åtgärder som de studerande deltar i och uppmuntras att diskutera detta hemma.
- Vårdnadshavarna ges information om rusmedelsplanen och läroanstaltens praxis i fråga om rusmedel (t.ex. via webbsidor, möten, föräldraföreningar och Wilma). Vårdnadshavarna har möjlighet att påverka och diskutera skolans/gymnasiets förebyggande rusmedelsarbete.
- Vårdnadshavarna har möjlighet att diskutera med en yrkesutbildad person inom elev- och studerandevården (kurator, psykolog, hälsovårdare) om t.ex. föräldraskap, pubertet, gränssättning och vid behov få vägledning till andra tjänster såsom rådgivningstjänster för familjer med ungdomar eller Nupoli.
- I samarbetet mellan läroanstalten och hemmet, t.ex. vid föräldramöten, tas vårdnadshavarnas ansvar för att följa alkohollagstiftningen upp. I synnerhet att det är olagligt att köpa alkohol/rusmedel och nikotinprodukter till minderåriga.
- Resultaten från enkäten Hälsa i skolan behandlas tillsammans med vårdnadshavarna: Vårdnadshavarna informeras om hur resultaten används i planeringen av skolans/gymnasiets verksamhet.

Verksamhetsmodell i grundskolan och gymnasiet när en **minderårig** studerande använder **nikotinprodukter** (tobak, e-cigarett, nikotinpåsar, snus) under skoldagen

Yrkespersonerna inom elev- och studerandevården kan alltid konsulteras anonymt. Bli inte ensam med dina bekymmer!

En studerande röker eller använder andra nikotinprodukter under skoldagen

Ärendet diskuteras med den studerande.
Den studerandes vårdnadshavare kontaktas (till exempel den studerande ringer vårdnadshavaren under lärarens övervakning).
Ett skriftligt meddelande skickas hem samma dag (till exempel via Wilma)

En studerande röker eller använder nikotinprodukter igen under skoldagen

Ärendet diskuteras med den studerande.
Den studerandes vårdnadshavare kontaktas (till exempel den studerande ringer vårdnadshavaren under lärarens övervakning).
Ett skriftligt meddelande skickas hem (till exempel via Wilma)
Elev- och studerandevården vid läroanstalten kontaktas (lagstadgad vägledning till hälsovårdaren/kuratorn/psykologen).
Helhetssituationen kartläggs och en plan för fortsättningen görs upp (t.ex. den studerande vägleds till elev- och studerandevårdens tjänster eller en sektorsövergripande expertgrupp tillsätts).

Uppföljning

Om rökningen/användningen av nikotinprodukter fortsätter, kommer man tillsammans med den studerande och vårdnadshavarna överens om fortsatta åtgärder och uppföljning från fall till fall.

Familjesocialarbetet inom Västra Nylands välfärdsområde (eller i den studerandens hemkommun) eller en expert inom barnskyddet (konsultationsnumren finns på internet) konsulteras.

I plan för fostrande samtal och användning av disciplinära åtgärder och i de tillhörande förfaringssätten hittas anvisningar för de disciplinära åtgärder och säkerhetsåtgärder som ska användas (till exempel beslagtagande av föremål).

Verksamhetsmodell i gymnasiet när en **myndig** studerande använder **nikotinprodukter** (tobak, e-cigarett, nikotinpåsar, snus) under skoldagen

Uppföljning

Yrkespersonerna inom elev- och studerandevården kan alltid konsulteras anonymt. Bli inte ensam med dina bekymmer!

En studerande röker eller använder andra nikotinprodukter under skoldagen

Ärendet diskuteras med den studerande. En studerande över 18 år har rätt att inneha nikotin- och tobaksprodukter, men inte rätt att använda dem på läroanstaltens område.

En studerande röker eller använder nikotinprodukter igen under skoldagen

Ärendet diskuteras med den studerande. Diskussion som en pedagogisk åtgärd vid läroanstalten (studerande, läroanstaltens representant/er).

Vid behov vägleds den studerande till hälsovårdarens mottagning för diskussion.

Om rökningen/användningen av nikotinprodukter i gymnasiets område fortsätter kommer man tillsammans med den studerande överens om fortsatta åtgärder och uppföljning från fall till fall.

I planen för användning av disciplinära åtgärder och för de tillhörande förfaringssätten ingår anvisningar för de disciplinära åtgärder och säkerhetsåtgärder som används.

Verksamhetsmodell i en situation där man misstänker att **en minderårig studerande** använder rusmedel (till exempel alkohol, droger eller läkemedel som klassificeras som droger)

Yrkespersonerna inom elev- och studerandevården kan alltid konsulteras anonymt. Bli inte ensam med dina bekymmer!

En personalmedlem diskuterar misstanken om användningen av rusmedel **med den studerande** samma dag som misstanken uppstår. Vid behov informeras rektorn och klassläraren/klassföreståndaren/grupphandledaren.

Man **kontaktar alltid också den studerandes vårdnadshavare**.

Situationen bedöms tillsammans med den studerande och vårdnadshavaren (den studerandes ålder, använt rusmedel, familjesituation, oro).

Anvisningar för hur man ska agera med en berusad studerande finns i stadens interna verksamhetskort.

Om misstanken om oroande rusmedelsanvändning bekräftas:

Samarbetet och kontakten med vårdnadshavarna fortsätter.

Elev- och studerandevården vid läroanstalten kontaktas (lagstadgad vägledning till hälsovårdaren/kuratorn/psykologen).

Helhetssituationen kartläggs och en plan för fortsättningen görs upp.

Möjlighet till konsultation av bland annat familjesocialarbete, polisen och Nupoli.

Tillsammans med vårdnadshavaren görs en bedömning av servicebehovet enligt socialvårdslagen

[Familjesocialarbete | Västra Nylands välfärdsområde \(luvn.fi\)](#) eller

en barnskyddsanmälan [Barnskydd | Västra Nylands välfärdsområde \(luvn.fi\)](#)

Med den studerandes (och vårdnadshavarens) samtycke inleds en klientrelation med kuratorn, psykologen, hälsovårdaren eller skolläkaren

och/eller en sektorsövergripande expertgrupp tillsätts.

Vid behov behandlas ärendet i det sektorsövergripande nätverkssamarbetet och tillsammans med den studerande och vårdnadshavaren kommer man överens om vilka stödåtgärder barnet/den unga/familjen behöver (till exempel familjesocialarbete, Nupoli). En gemensam plan görs upp.

Samarbetet för att förbättra den studerandes situation och genomförandet av stödåtgärder följs upp.

I plan för fostrande samtal och användning av disciplinära åtgärder och i de tillhörande förfaringssätten hittas anvisningar för de disciplinära åtgärder och säkerhetsåtgärder som ska användas (till exempel beslagtagande av föremål).

Verksamhetsmodell i en situation där man misstänker att en **myndig studerande använder rusmedel** (alkohol, droger eller läkemedel som klassificeras som droger) **på ett oroväckande sätt**

Yrkespersonerna inom elev- och studerandevården kan alltid konsulteras anonymt. Bli inte ensam med dina bekymmer!

En personalmedlem diskuterar misstanken om användning av rusmedel **med den studerande** samma dag som misstanken uppstår. Vid behov informeras rektorn och grupphandledaren.

Med den studerandes samtycke kan även vårdnadshavaren kontaktas.

Situationen bedöms (använt rusmedel, oro).

Faktorer som beaktas:

– frånvaro, förändringar i skolgången och/eller beteendet, sociala relationer

Anvisningar för hur man ska agera med en berusad studerande finns i stadens interna verksamhetsskort.

Om misstanken om oroande rusmedelsanvändning bekräftas:

Vårdnadshavaren kontaktas med den studerandes samtycke.

Elev- och studerandevården vid läroanstalten kontaktas (lagstadgad vägledning till hälsovårdaren/kuratorn/psykologen)

Helhetssituationen kartläggs och en plan för fortsättningen görs upp.

Om oron är akut görs **en orosanmälan** till socialtjänsterna för att bedöma stödbehovet [Orosanmälan | Västra Nylands välfärdsområde \(luvn.fi\)](https://www.vsn.se/om-oss/om-oss-och-vastra-nylands-valfardsomrade)

Möjligt att konsultera polisen, socialtjänsterna och Nupoli.

Med den studerandes samtycke inleds en klientrelation hos kuratorn, psykologen, hälsovårdaren eller skolläkaren

och/eller en sektorsövergripande expertgrupp tillsätts.

Vid behov behandlas ärendet i det sektorsövergripande nätverkssamarbetet och tillsammans med den kommer man överens om vilka stödåtgärder den unga behöver. En gemensam plan görs upp.

Samarbetet för att förbättra den studerandes situation och genomförandet av stödåtgärder följs upp.

I planen för användning av disciplinära åtgärder och för de tillhörande förfaringssätten ingår anvisningar för de disciplinära åtgärder och säkerhetsåtgärder som används (till exempel beslagtagande av föremål).